

A large red silhouette of a building with a cross on its facade and a church spire with a cross on top, set against a light gray background.

Lados-Faragó-Kovács

Kárpátalja honismereti
munkafüzete 1.



Ez a **Kárpátalja honismereti munkafüzete 1. tanári kézikönyve**, megoldásokkal.
A Kárpátalja honismereti munkafüzete 1. **üres feladatlapjai** az alább megadott linkről
tölthető le és annyi nyomtatható ki, amennyire éppen szükség van a foglalkozásokon.

rovas.info/munkafuzet2












Kárpátalja honismereti munkafüzet 1.

A Kárpátalja honismereti munkafüzet – A Kárpátalja honismereti munkafüzet – ahogy címe is mutatja – Kárpátalja mélyebb megismerését célozza. Kiadványunk elsősorban az iskolai oktatáshoz kíván segítséget nyújtani, de nélkülözhetetlen eszköze lehet a Határtalanul programban a vidéket felkeresni szándékozó iskolások számára is. Ennek szellemében a munkafüzetnek tanári kézikönyv változata is elkészült, ebben a kérdésekre a válaszok és a feladatok megoldásai is szerepelnek. Ugyanakkor a Kárpátalja honismereti munkafüzetének szerkesztő csapata az összeállított kérdésekkel és feladatokkal segítséget szeretne adni mindenkinek, aki Kárpátalján él, erre a mostohán kezelt földre látogat, illetve a kárpátaljai népek – elsősorban a magyar – múltját, kultúráját, földrajzát, hagyományait, hírességeit minél jobban meg szeretné ismerni.

Ez a honismereti munkafüzet 9 témakörben, összesen 121 kérdéssel és feladattal kívánja segíteni az Északkeleti-Kárpátok hegyvidékének és a Trianon óta hozzá politikai-igazgatási értelemben csatolt alföldi peremvidék megismerését. Kiadványunkkal is elő kívánjuk mozdítani Kárpátalja magyarságának és a terület minden magyar vonatkozású adatának minél szélesebb körű ismertségét és ezen keresztül az ottani magyar közösségek megmaradását.

A Kárpátalja honismereti munkafüzet tematikus részei:

- | | |
|--|--|
|  Általános ismeretek |  Települések |
|  Szimbólumok |  Nagy kárpátaljaiak |
|  Összehasonlító adatok |  Történelem |
|  Természetföldrajz |  Kultúra |
|  Népek | |

A térképen megoldandó feladatokat  ikonnal jelöltük.

A munkafüzet feladatainak megválaszolásához nagy segítséget nyújthat a kiadónk által az elmúlt években megjelentett kiadványok köre:

Címerekkel írt történelem (2015)

A magyar környezet atlasza (2017)

Kárpátalja autós térképe (2020 interneten is hozzáférhető)

Kárpátalja honismereti munkafüzete az internetről szabadon letölthető.

Ájánljuk olvasóink figyelmébe a Székelyföld honismereti munkafüzetét is.



ÁLTALÁNOS ISMERETEK

1. 2-3 mondatban határozd meg, hogy hol található Kárpátalja?

2.  A mellékelt térképen jelöld be főbb vonalakkal Kárpátalja határait!

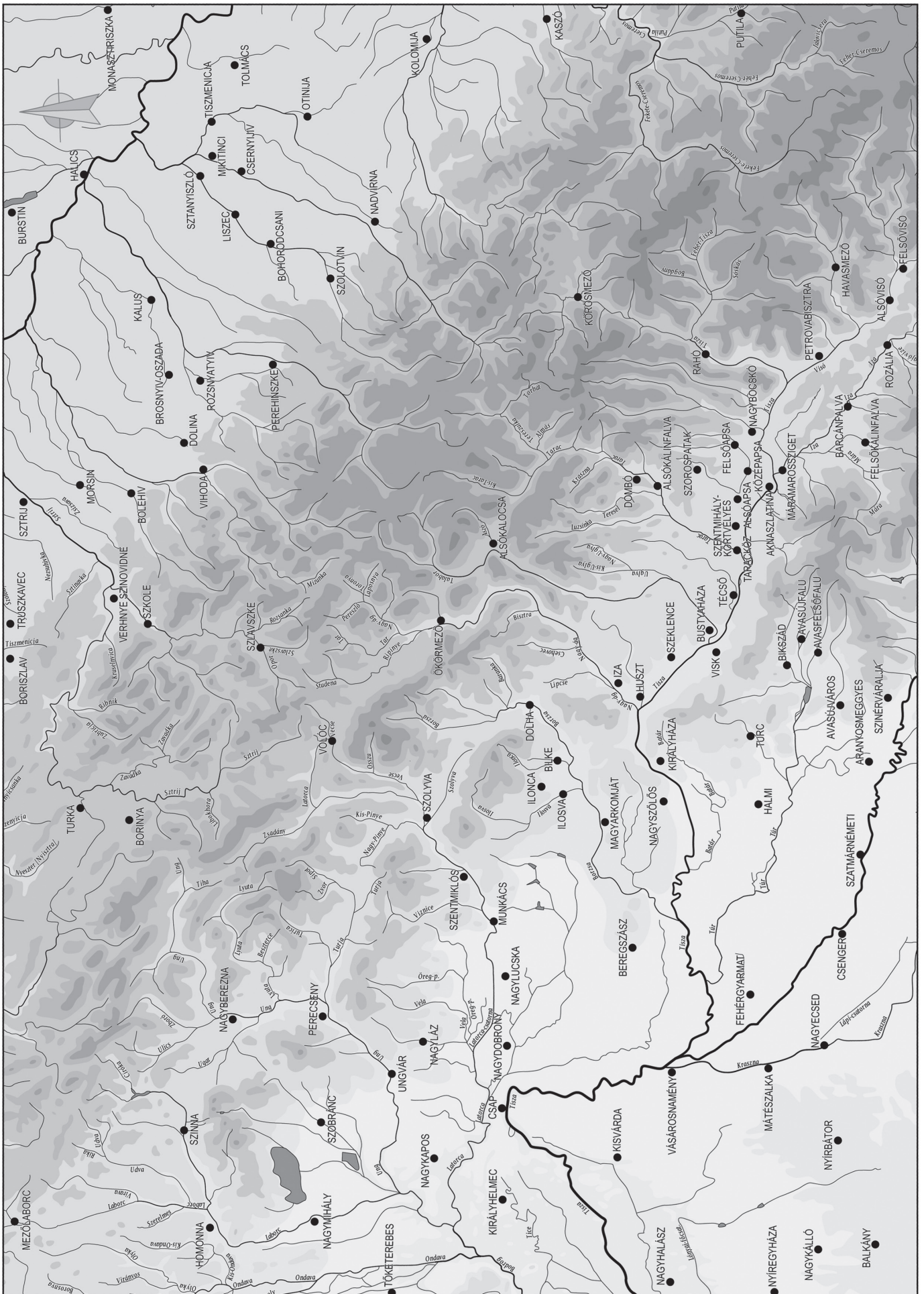
3. Mekkora Kárpátalja lakossága?

4. Mióta beszélhetünk Kárpátalja nevű területről? Milyen események következtében vált különálló fogalommal a terület?

5. Melyik egykori magyar vármegyék területén jött létre Kárpátalja?

6. Mikor került Kárpátalja a magyar állam közigazgatási keretei közül a csehszlovák államéba és ezután hány alkalommal cserélődött állami hovatartozása?

7. Melyik állam kötelékébe tartozik ma Kárpátalja területe? Mióta?





ÁLTALÁNOS ISMERETEK

8. **Hogy hívják Kárpátalját ukrán nyelven? Mi a név magyar értelme? Honnan ered a név és mióta hívják így?**

9. **Mikor volt az első bécsi döntés? Mit jelentett?**

10. **Mikor foglalta el a magyar honvédség Kárpátalja északkeleti, főleg ruszinok lakta részét?**

11. **Milyen törvényt készített elő 1940-ben Teleki Pál Kárpátalja ruszin lakosságú részei számára?**

12. **Milyen vármegyék alakultak újra Kárpátalja visszatérése után?**

13. **Mely területek tartoztak az újból megalakult vármegyékhez és melyek nem? Mi történt azokon a területeken, amelyek nem lettek betagozva a magyar vármegyékbe?**



14. Mely időszakokban volt Kárpátaljának hivatalos címere? Milyen hatalom tette hivatalossá?

15. Kárpátalja 1990 óta hivatalos címerében milyen szimbólumok vannak?


16. Kárpátaljának van nem hivatalos címere is. Ez mikor készült? Ki az alkotója? Milyen szimbólumokat tartalmaz?





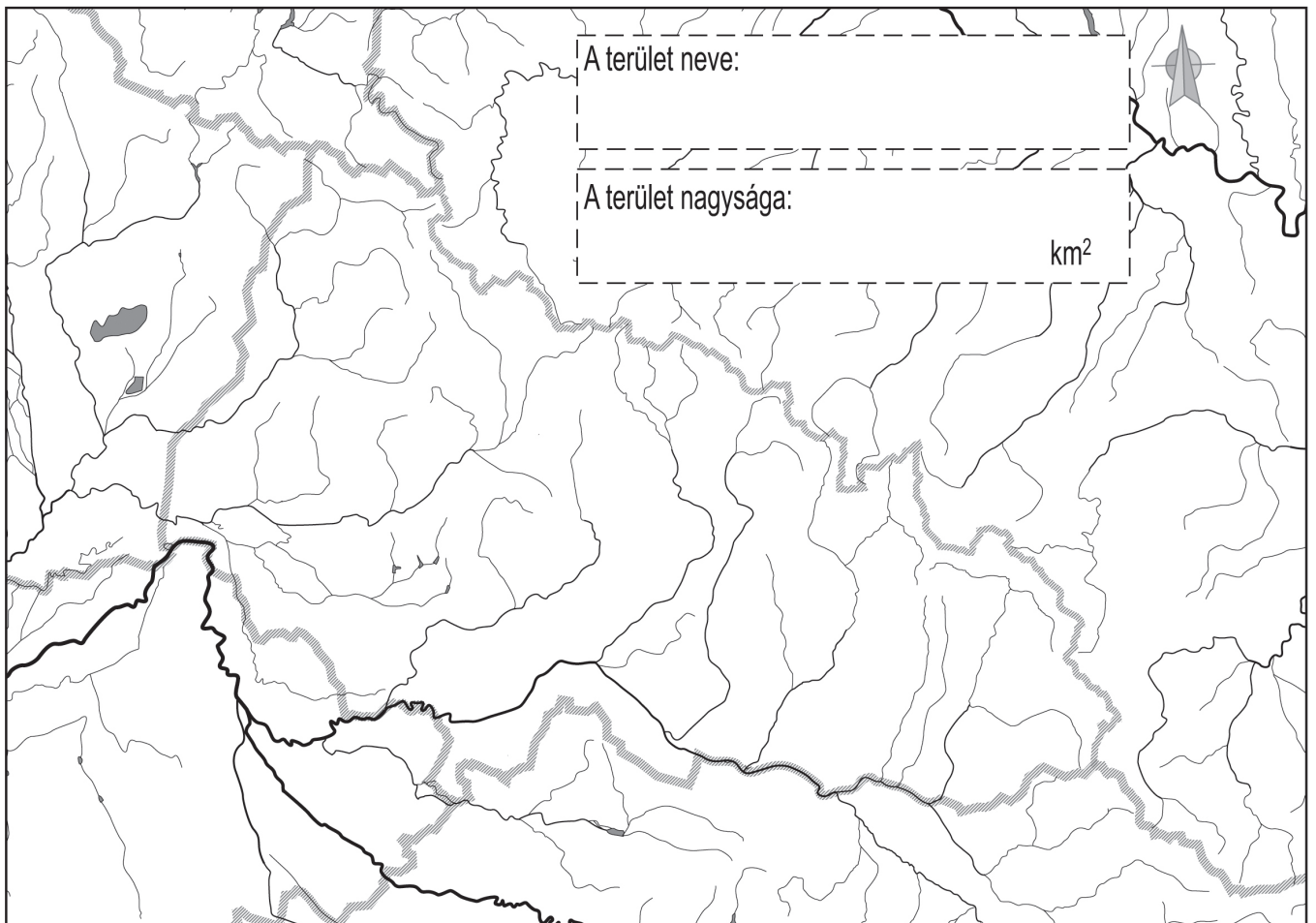
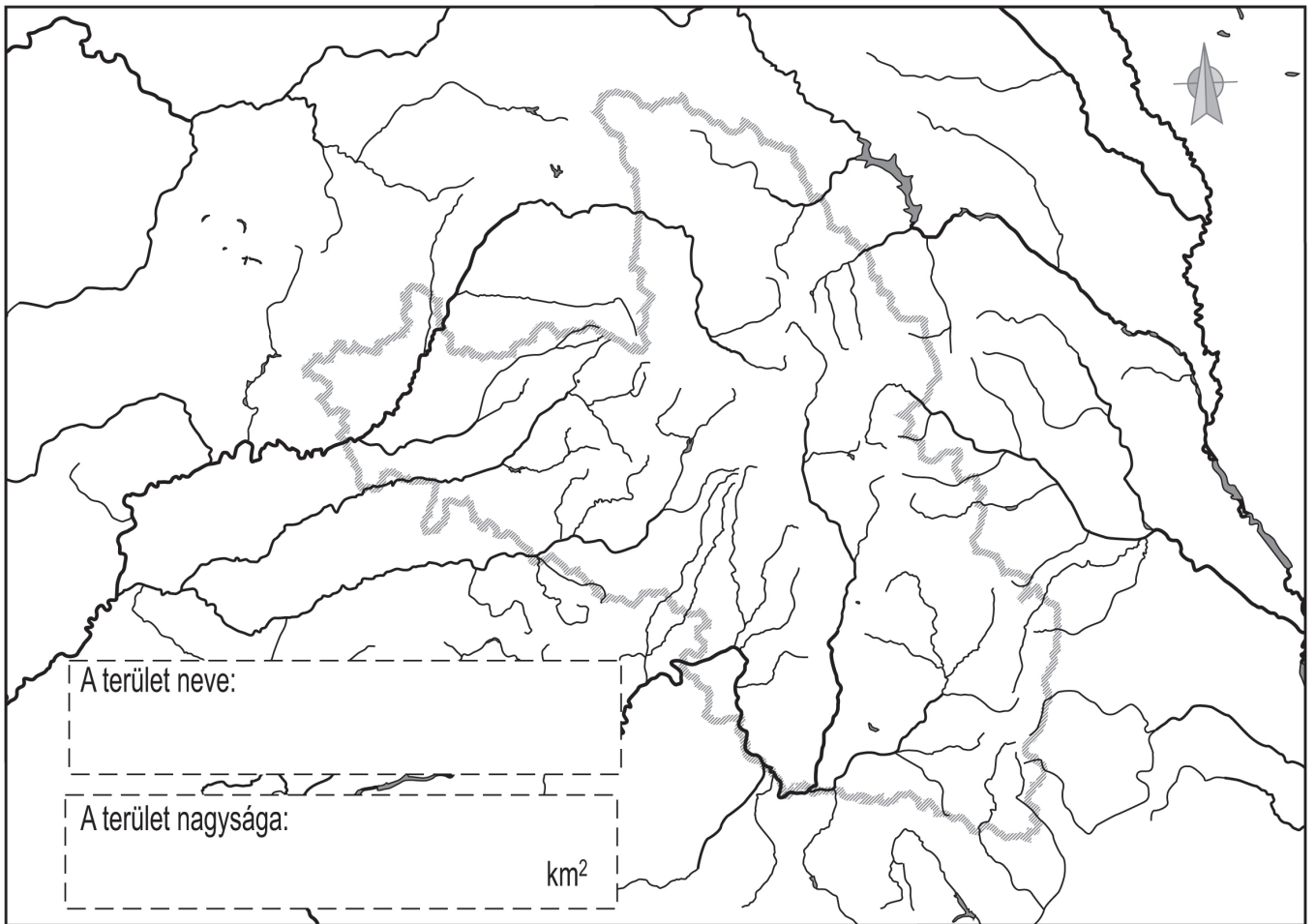
ÖSSZEHASONLÍTÓ ADATOK

17. Mekkora Kárpátalja területe?

18.  A két térkép egy-egy, magyarokhoz kötődő területet ábrázol. Mi a nevük? Mekkora a területük. Írd az adatokat a térképeken megadott mezőkbe!

19. Hol van az az emlékhely, amelyet Európa középeként emlegetnek és mi a valódi küldetése ennek a pontnak?







TERMÉSZETFÖLDRAJZ

20.  A körökben lévő számok egy-egy kárpáti hágót jelölnek. Írd le a nevüket!

21.  Az üres körökbe írd be, hogy melyik betű, melyik hegyvonulatot jelöli!

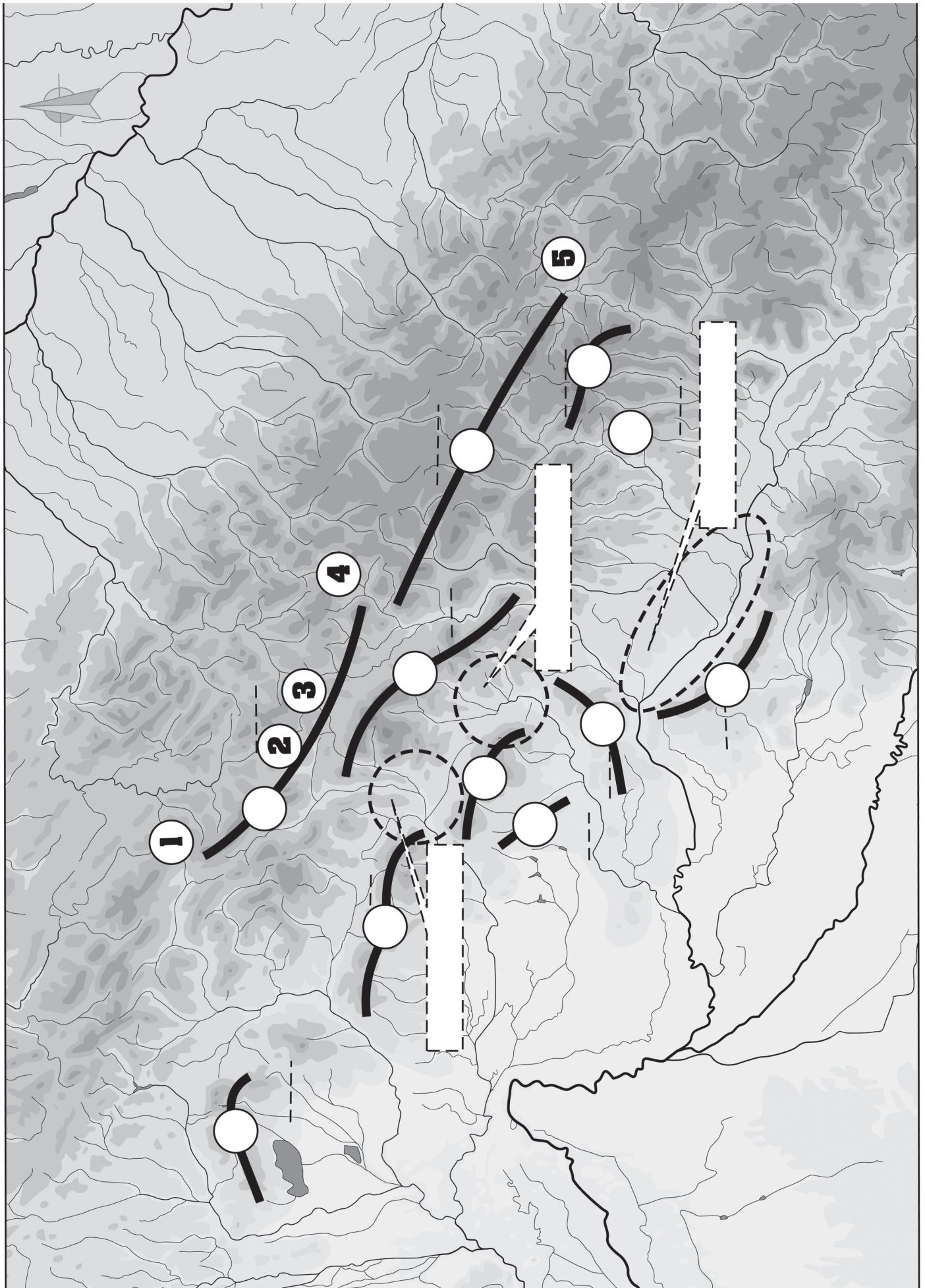
A: Égett-kő/Vihorlát, B: Borzsa-havas, C: Kéklő, D: Jeges-havas/Borló,

E: Hát, F: Vereckei-havasok/Orosz-havasok, G: Nagyszőlősi-hegység,

H: Máramarosi-havasok, I: Apsa-havas, J: Magyar-havas/Fagyalos, K: Avas.

22.  Mely medencét jelöltük a térképen? A körökhöz tartozó téglalapokba írd oda a nevüket!

23.  Az előbbi hegyvonulatok neve melletti szaggatott vonalon add meg, hogy milyen kőzetből épülnek fel! K = kristályos, M = mészkő, V = vulkáni kőzet





24. Hol találhatóak nevezetes mészkőformák/karsztok Kárpátalján?

25.  A térképen lévő vonalakra írd meg a bejelölt folyók nevét! Segítenek a számok.

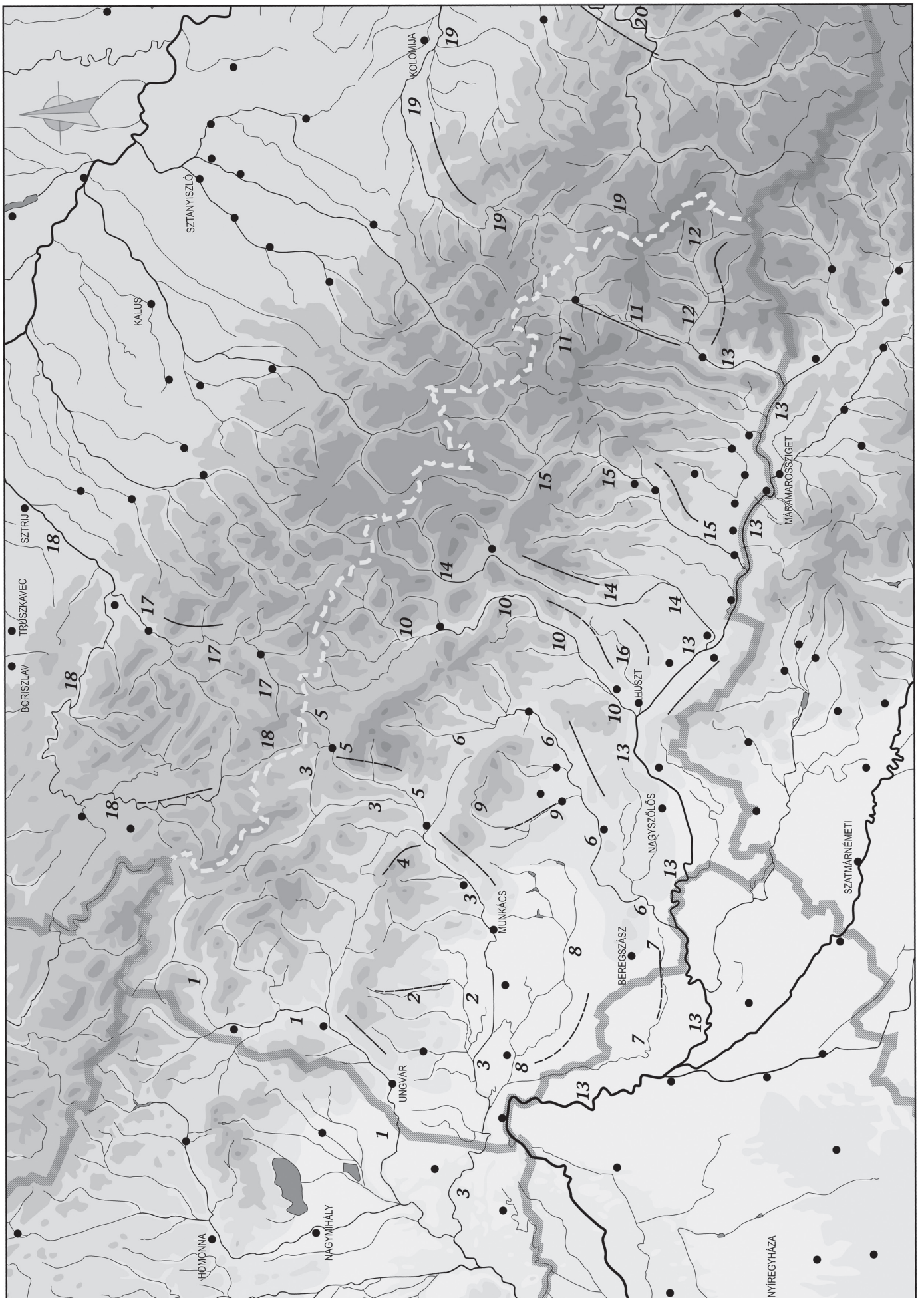
1) Ung, 2) Szerednyei/Öreg-patak, 3) Latorca, 4) Pinye,

5) Vécse/Vecsa/Vicsa, 6) Borzsa, 7) Vérke, 8) Szernye,

9) Ilosva, 10) Nagy-ág, 11) Fekete-Tisza, 12) Fehér-Tisza,

13) Tisza, 14) Talabor, 15) Tarac, 16) Huszt,

Nem kárpátaljai: 17) Apor/Opor, 18) Sztrij, 19) Prut, 20) Cseremos





26.  A térképen megadott körökbe jelöld be a következő medencéket:

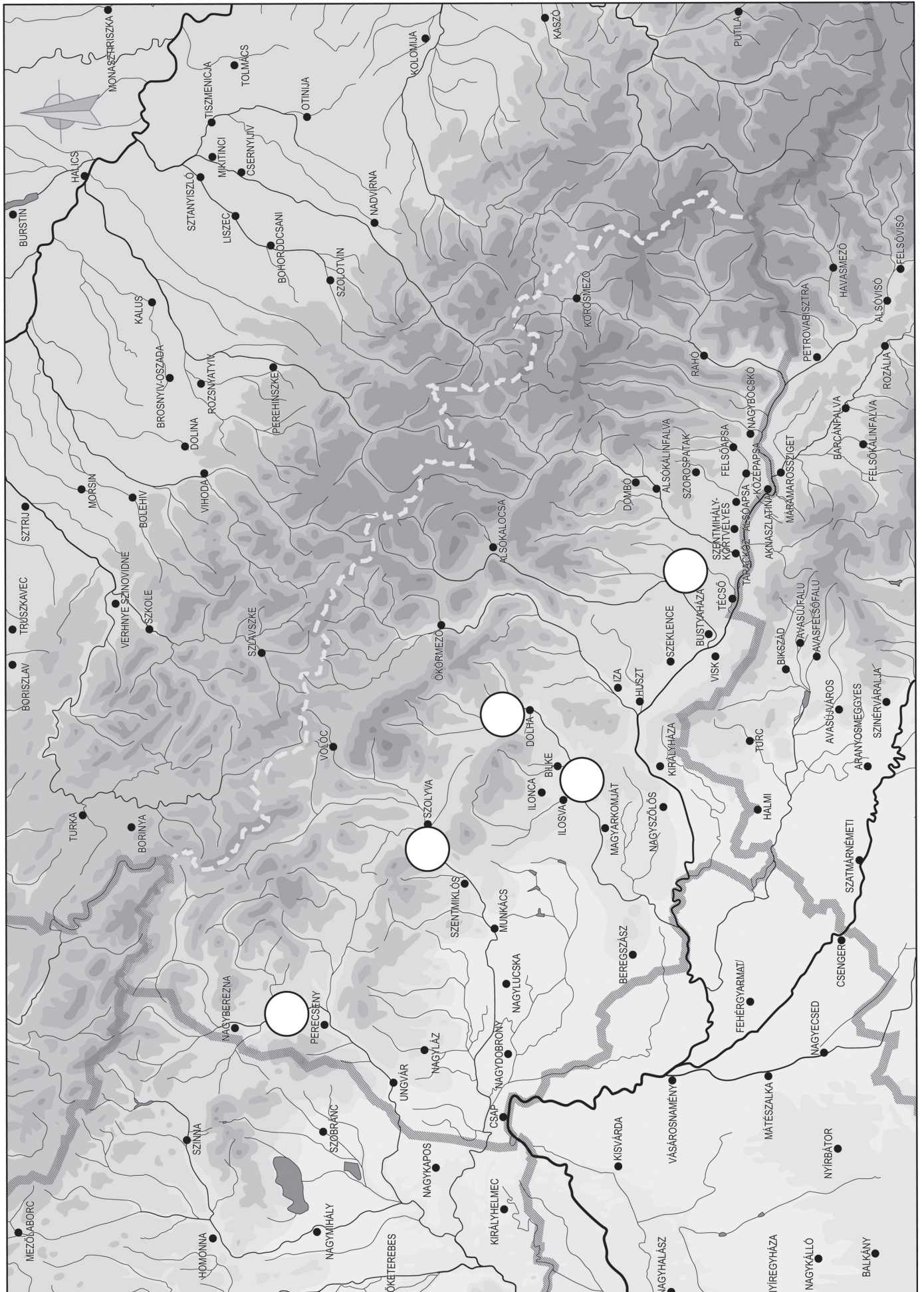
SZ: Szolyvai, I: Ilosvai, M: Máramarosi, D: Dolhai,

P/T: Perecsenyi/Turjai!

Írd be a betűket a kis körökbe!

27.  Mi Kárpátalja leghíresebb ásványkincse? Mely területen fordul elő? Sorolj fel településeket is! Vonalkázd be a sóbányák területét a térképen.

28.  Hol van Kárpátalja leghíresebb sóbányája? Mit tudsz az itteni sóbányászatról?





29. Hol vannak nevezetes ásványvízforrások Kárpátalján?

30. Milyen neves borvidékek vannak Kárpátalján?

31.  Mi az a Verhovina? Jelöld a térképen!

32. Melyik Kárpátalja legnagyobb tava? Hogy keletkezett? Miért különleges?

33. Melyik Kárpátalja három legnevezetesebb vízesése?

34. Hol van a Nárcisz-mező?




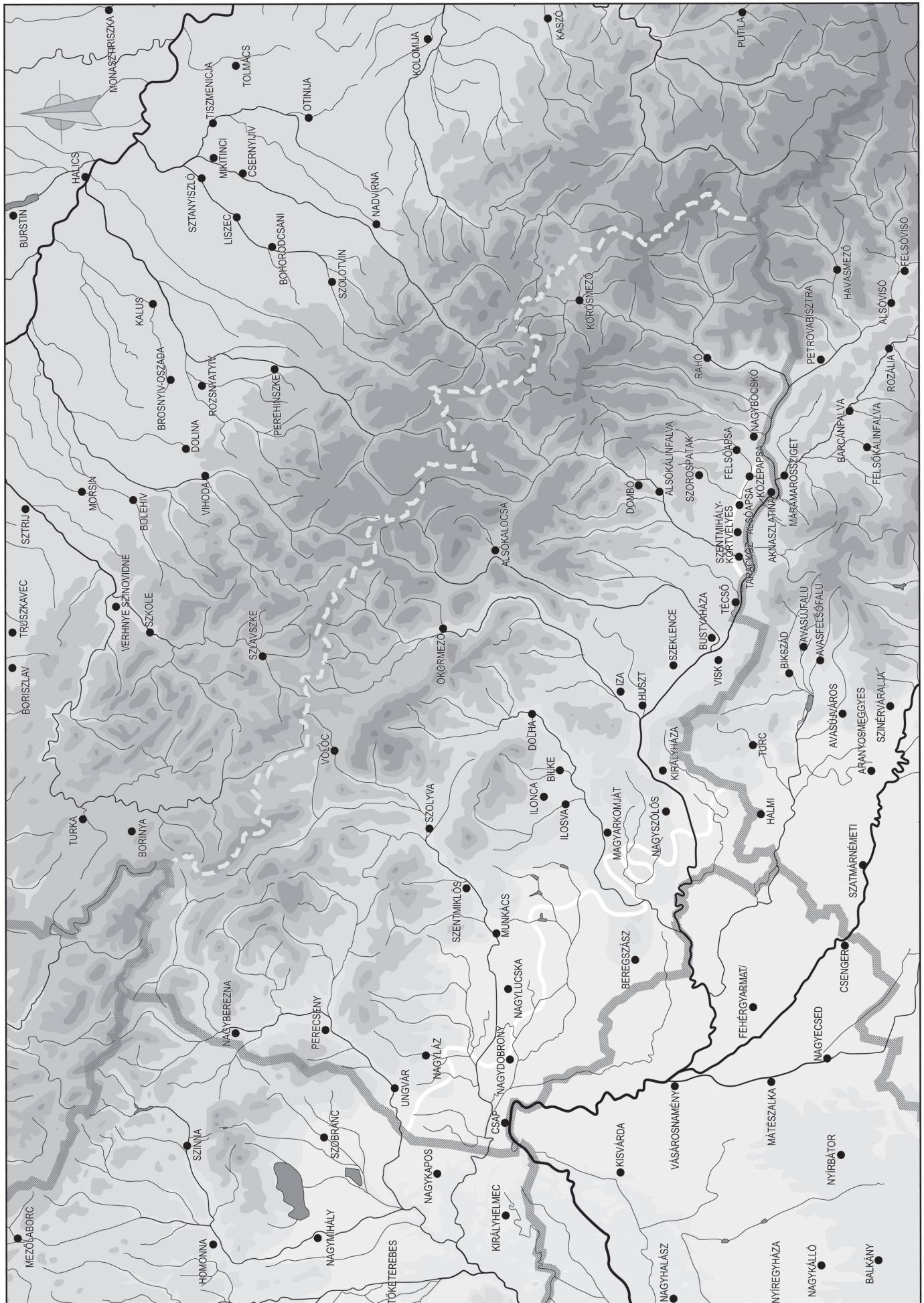
35. Mi a ropa kút és hol található ilyen?

36. Hol van Kárpátalja legnagyobb vízerőműve? Mit kell róla tudni?



NÉPEK

37.  Milyen nemzetrészek és népek élnek ma Kárpátalján? A mellékelt térképen bejelöltük a tömbben élő nemzetiségek főbb etnikai határait. Színezd a térképet népek szerint! (piros = magyar, kék = ukrán-ruszin, lila = román.)
38. Kárpátalja népességéből hányan tartoznak az alábbiakhoz: magyar, román, szlovák, német, orosz?





NÉPEK

39.  A mellékelt térképen lévő szaggatott vonal a törökkor előtti etnikai határt jelöli. Mely két nép választóvonalát rajzoltuk fel?

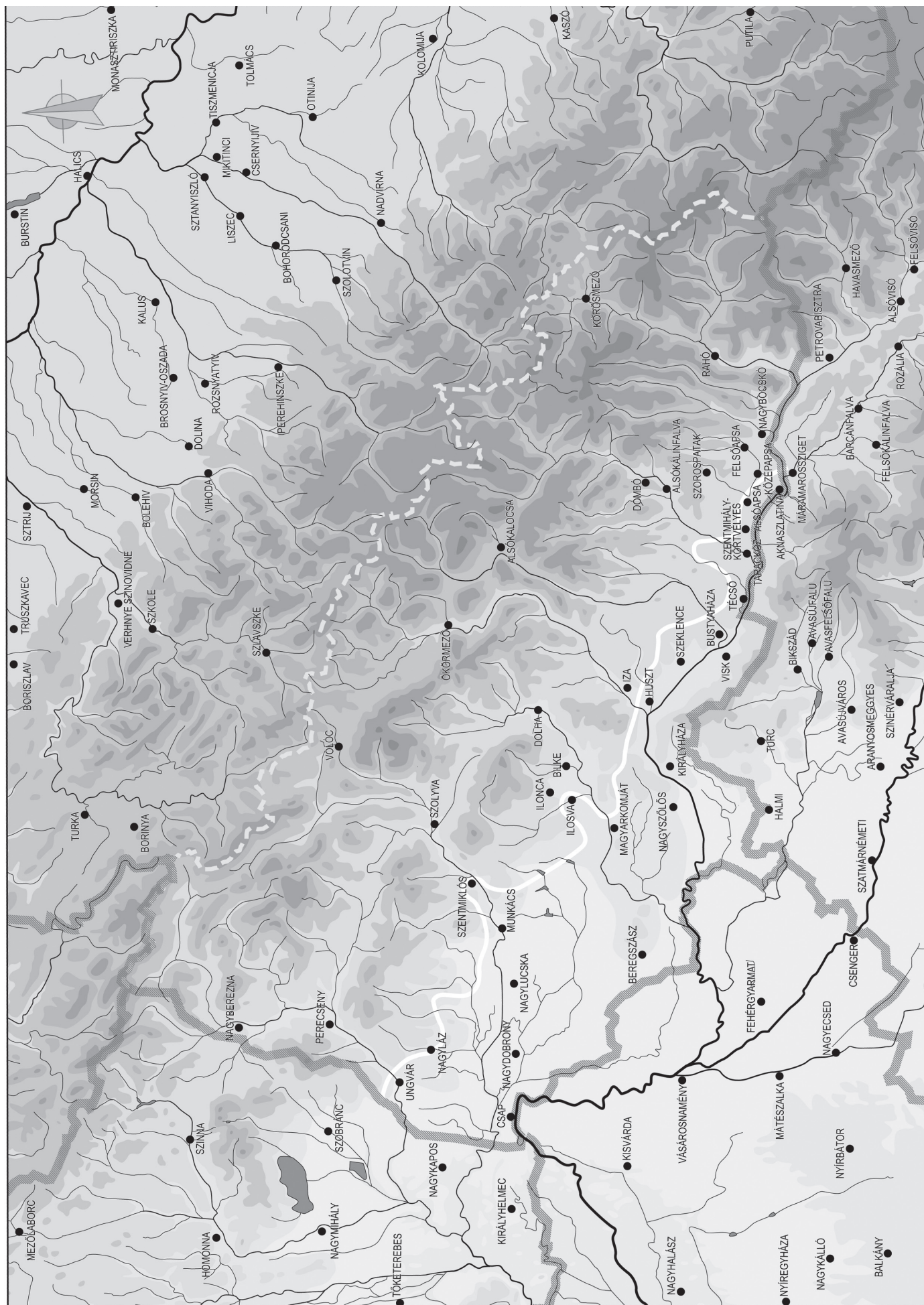
40. Kik azok a ruszinok?

41. A mellékelt térképen lévő szaggatott vonal a törökkor előtti etnikai határt jelöli. Mely két nép választóvonalát rajzoltuk fel?

42. Hogy hívta a II. Rákóczi Ferenc fejedelem a ruszinokat?

43. Hány magyar él Kárpátalján és hogyan változott a létszámuk 1910 óta?

44. Miért változott meg a magyar etnikai többség a háború óta Ungváron, Munkácsön és Nagyszőlősen? Miért esett vissza a számarány Beregszászon?





TELEPÜLÉSEK

45. Sorolj fel legalább 10 jelentősebb magyar népességgel rendelkező települést!

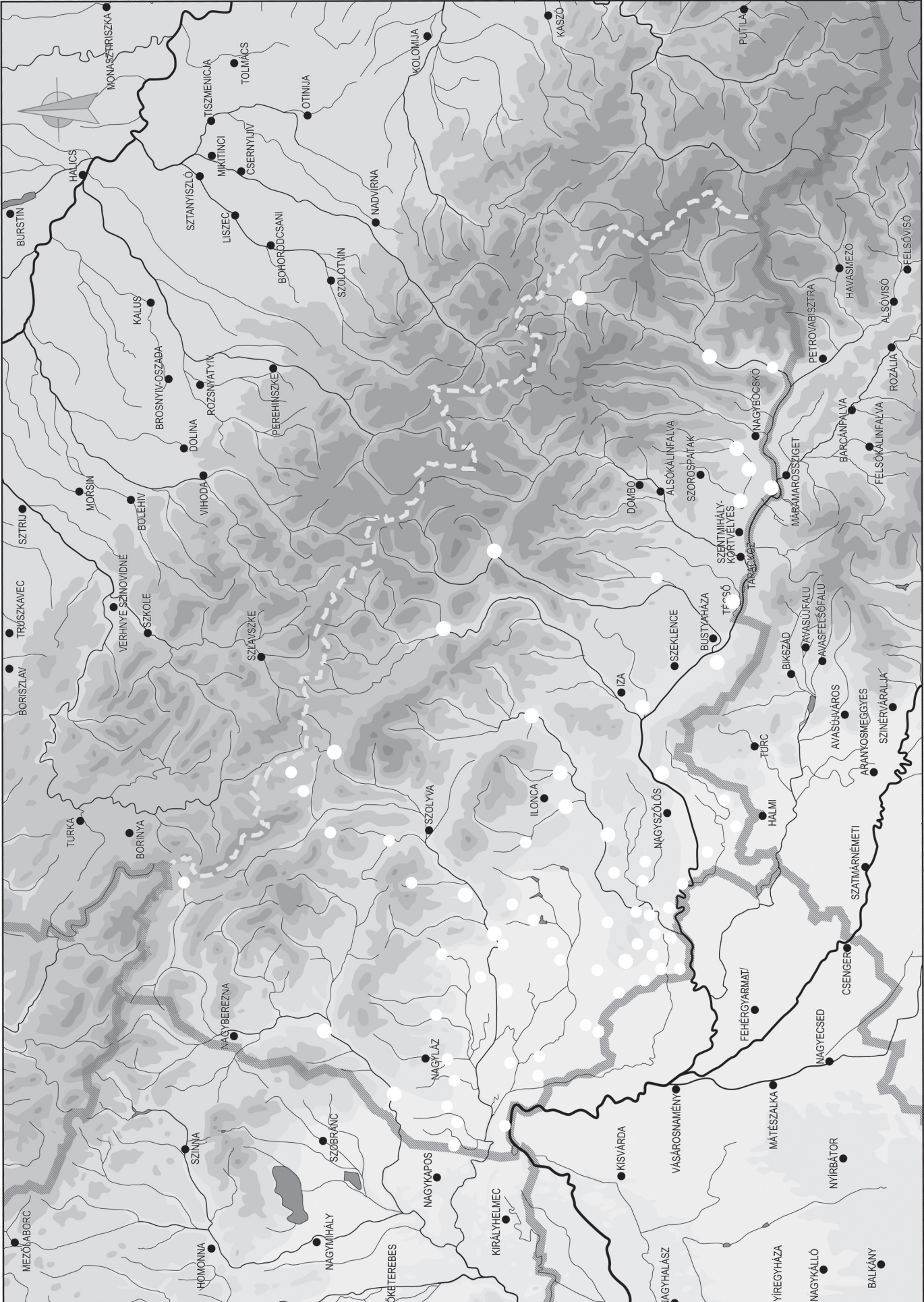
46.  Írd a megfelelő fehér körbe a településhez tartozó számot! (A nagyobb településeket nagyobb körök jelölik):

1) Kiszelmenc, 2) Szürte, 3) Rát, 4) Csap, 5) Nagydobrony, 6) Nagygejőc, 7) Korláthelmec, 8) Mezőkaszony, 9) Bátyú, 10) Zápszony, 11) Beregrákos, 12) Szerednye, 13) Gát, 14) Dercen, 15) Fornos, 16) Beregszász, 17) Ungvár, 18) Munkács, 19) Uzsok, 20) Alsóverecke, 21) Verebes (Verbiás), 22) Felsőgereben, 23) Polena 24) Kékesfüred, 25) Szentmiklós, 26) Podhering, 27) Beregleányfalva, 28) Ilosva, 29) Bilke, 30) Dolha, 31) Hátmeg, 32) Volóc, 33) Ökörmező, 34) Körösmező, 35) Rahó, 36) Aknaszlatina, 37) Alsóapsa, 38) Közéapsa, 39) Felsőapsa, 40) Técső, 41) Visk, 42) Huszt, 43) Uglya, 44) Királyháza, 45) Szőlősgyula, 46) Nevetlenfalva, 47) Tiszapéterfalva, 48) Tiszaújlak, 49) Verbőc, 50) Csetfalva, 51) Magyarkomját, 52) Salánk, 53) Puskinó, 54) Bene, 55) Kovászó, 56) Nagyberég, 57) Nagymuzsaly, 58) Nagybakta, 59) Asztély, 60) Badalló, 61) Vári, 62) Nagyborzsova, 63) Makkosjánosi, 64) Beregdéda, 65) Alsókalocsa, 66) Perecseny, 67) Tiszacsoma, 68) Nagybakos, 69) Nagylucska, 70) Borhalom, 71) Terebesfejérpatak

47. Mely települések cseréltek „gazdát” Kárpátalján a Csehszlovákia és Románia között bekövetkezett határváltozások okán?

48. Hogyan lett kettévágva a két Szelmenc nevű falu?

49. Hol állították meg először a munkácsiak az osztrák betörést a szabadságharc alatt?





TELEPÜLÉSEK

50. Miért romos a régi muzsalyi templom? Mit tudsz a történetről?

51. Sorolj fel néhány nevezetes gyógyszállót, kastélyt, fürdőt!

52. Melyik településen volt Rákóczi fegyvergyára? Mi lett belőle a Szovjetunió idején?

53. Melyik falut nevezik „kosarasfalva”-nak?

54. Miről nevezetes Gyertyánliget?



55. Mit tudsz br. Perényi Zsigmondról, hol született, hol lakott?

56. Miért híres egy szoba Szentmiklós kastélyában?
Minek volt a központja a kastély?



57. Mi az a Mikes kút, miért híres?

58. Melyik vár volt Bercsényi Miklós központja és előtte melyik neves család birtokolta?

59. Hol van az Ugocsavár, más néven Kankóvár? Melyik szent neve kötődik a várhoz?

60. Milyen misszió működik Nagyszőlősen? Ki volt a híres vezetője és ki lett belőle?



71. Mi az az Árpád-vonal? Mikor jött létre, mire használták?

72. Milyen kiegészítői voltak az Árpád-vonalnak?

73. Hány állam állampolgársága lehetett egy kárpátaljai magyarnak Aknaszlatinán és Beregszászon? Sorold fel az államalakulatokat!

74. Melyik az a vár, amelyik elfoglalásától tette függővé Rákóczi támogatását I. Péter cár?

75. Mikor épült és mikor nyerte el mai formáját a munkácsi vár?

76. Melyik az a híres szanatórium, amelyet az a család épített, amely 1716-ban megkapta a Rákócziak Munkácsi uradalmát?

77. A legenda szerint melyik hágón kelt át Árpád népének fő serege?

78. Mi a Breszti és az Ungvári Unió? Mikor jöttek létre?



79. Mikor jött létre a Kijevi Rusz? Mi lett a sorsa? Van-e köze a ruszinokhoz?

80. Ki volt Korjatovics Tódor? Mi volt a szerepe? Hol áll a szobra?

81. Mit tudsz Bródy Andrásról és tevékenységéről?

82. Hol halt meg Dobó István?

83. Hol adták ki a Beregi egyezményt és mikor? Miről szól?

84. Hol verték meg Esze Tamás csapatát a későbbi Fejedelem hazaérkezése előtt?

85. Hol volt a kurucok első nagy győzelme, milyen napon ünnepeljük?

86. Mi történt a Mikes-kút közelében, 1711-ben?

87. Hol található a vámház, ahol elvették Esze Tamás sóját?

88. **Mi az a Málénykij robot? Hol emlékezhetünk áldozataira?**



89. **Hol töltötte Rákóczi fejedelem a munkácsi vesztes csata utáni éjszakáját? Milyen emlékek emlékeztetnek erre?**

90. **Hol találkozott Rákóczi fejedelem Esze Tamásékkal, mielőtt a haza földjére lépett?**

91. **Melyik vár állott ellen, majdnem a legtovább, 1849-ben? Tudod-e hol volt még hasonló vár a Kárpát-medencében?**

92. **Hol van a Légiós-hágó? Mi a „Légiósok útja”?**



93. Melyik várat szerette különösen Nagy Lajos, Miért volt ott sokat?

94.  Írd be a térképre a jelölt várak nevét.

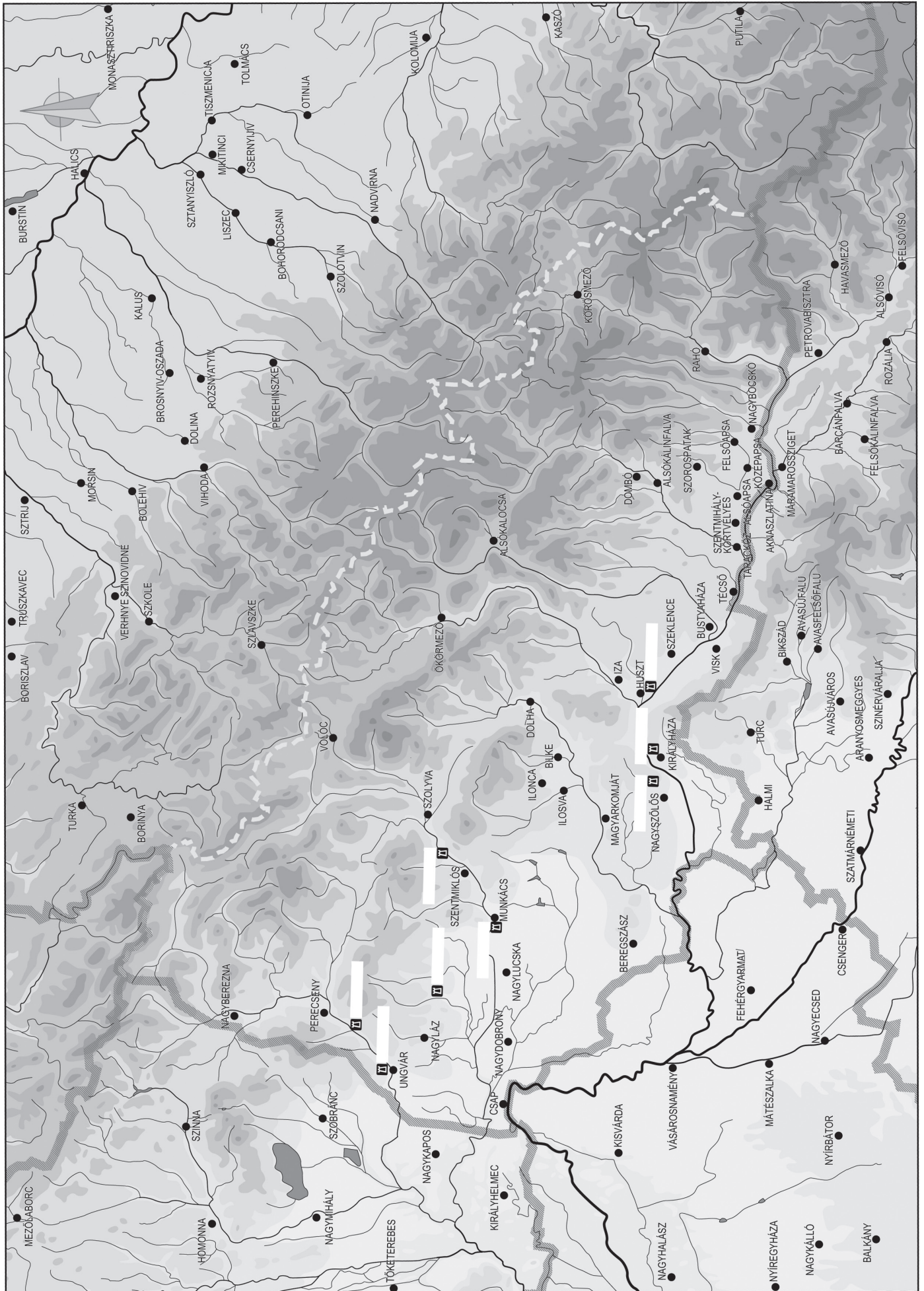
95. Mikor és hol őrizték Kárpátalja területén a Szent Koronát?

96. Kik raboskodtak a munkácsi várban?

97. Kárpátalja területén is volt erdélyi országgyűlés. Hol ülésezett és mi volt a jelentősége?

98. Hol géppuskázták szovjet repülők a magyar vonatot? Mi lett a következménye, mivel kapcsolatos még az esemény?

99. Miért volt fontos a lengyel-magyar közös határ?





100. A szolyvai láger áldozatainak csontjait hogyan találták meg?

101. Mi van még Szolyván, illetve a közelében, a Málenkij robot Emlékparkon kívül?

102. Hol van a híres Kárpátaljai skanzen?

103. Hol épült a híres Budapest Szálló? Mi a mai neve?


104. Melyik település büszke székely eredetére Kárpátalján és miről nevezetes?

105. Sorolj fel legalább hét híres templomot Kárpátalján!



KULTÚRA

111.  Jelöld be a legmagyarabb folyó forráságit a térképen!

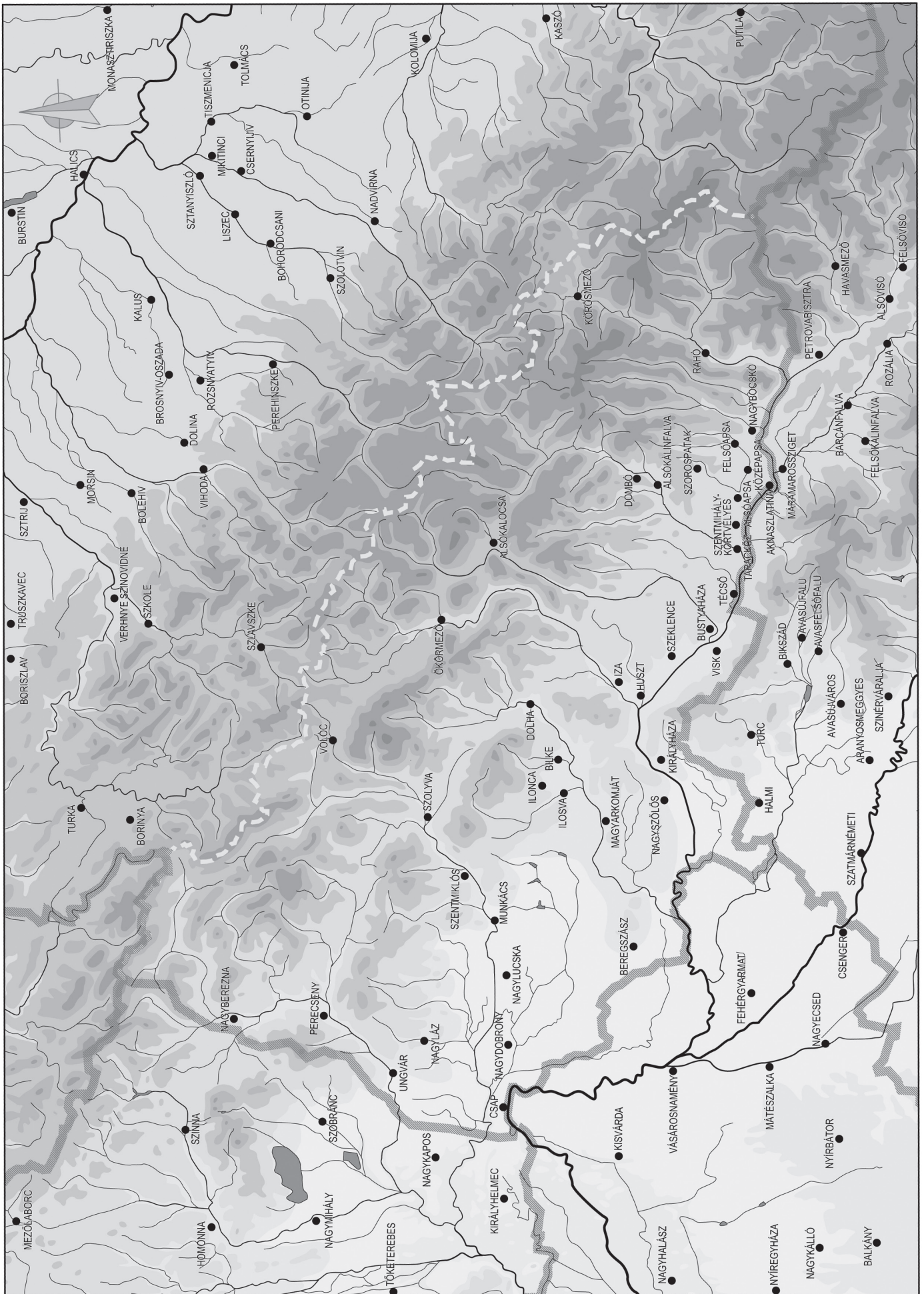
112.  Hol vannak UNESCO kulturális örökség emlékhelyek Kárpátalján?Tegyél kereszteket a térképen ezek helyére!

113.  Vonalkázd be a Szernye-mocsár területét a térképen!

114.  Jelöld be a térképen, hol vannak a legismertebb turulos emlékművek!Tegyél a helyükre egy-egy háromszöget a térképen és írd mellé a település nevét is!

115. Hol van a vidék legrégebbi Kossuth-szobra, és mikor állították?

116. Hol van a Bovcár-forrás és mit kell róla tudni?





117. Hol van Suhaj betyár sírja?

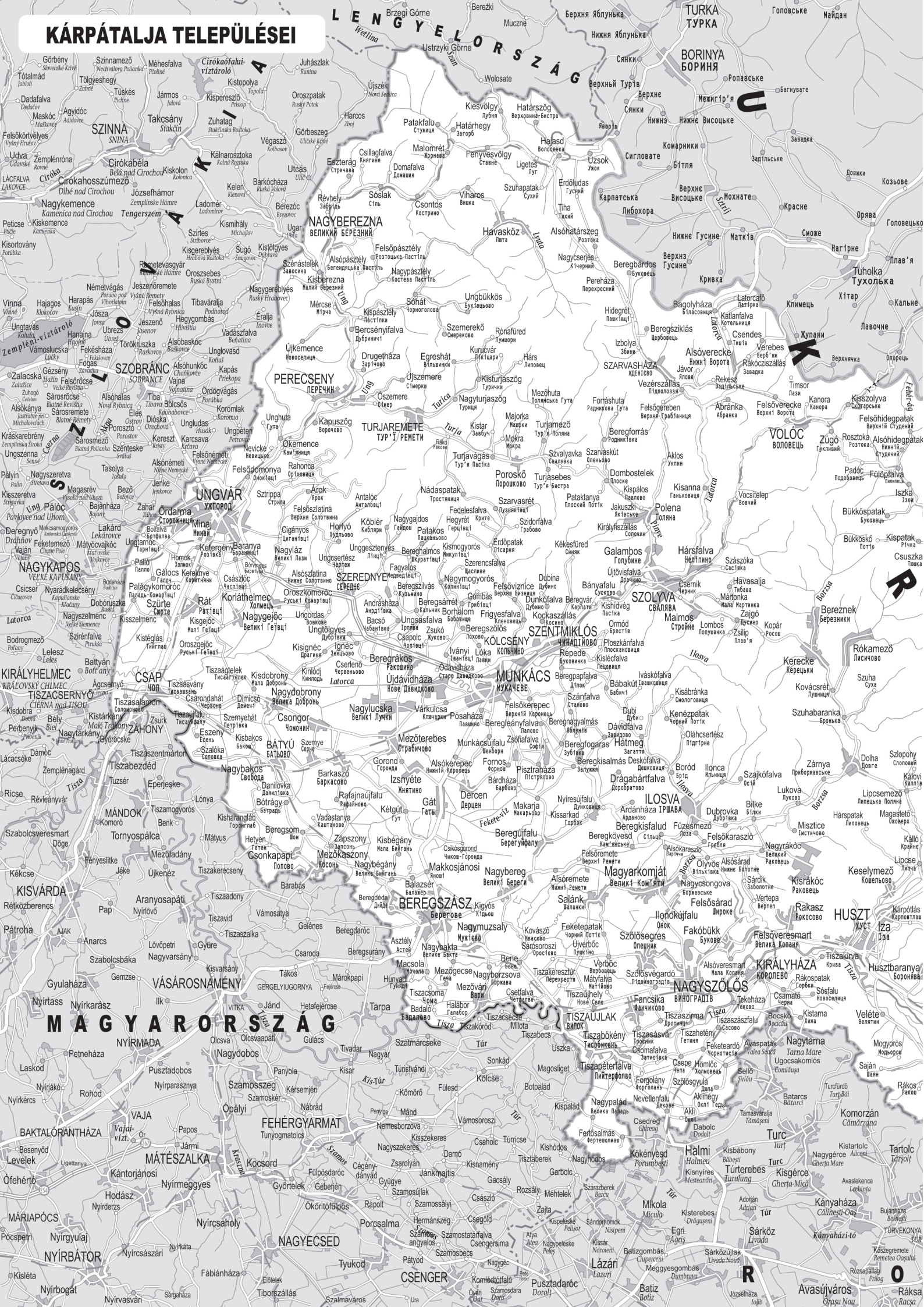
118. Mi lett a sorsa a Vereckei-hágón 1896-ban felavatott honfoglalási határkő-
emlékműnek?

119. Hol található az első Mangalica szobor, ahol Tűzes Pál minta gazdasága működik?

120. Nevezd meg azt a települést és azt a napot amikor az 1200 fős magyarországi
zarándok-csoport kíséretével megérkezett a Magyar Szent Koronás Kárpátal-
jai zászló. Ezt az adományt a helyi magyar egyházak vezetői szertartás kereté-
ben megáldották.

121. Nevezd meg azt a Kárpátaljai szarvasvasmarhát amely magyar fajtaként van
jegyezve. Főbb jellemzői sajátossága?

KÁRPÁTALJA TELEPÜLÉSEI



JÁRÁSOK és KISTÉRSÉGEK



Kiadja: Kiss András
andre0221@gmail.com
00-36-30-613-98-27
©Farágó Imre 2021
ISBN 978-615-82000-0-4

1

Városok

FÖLDRAJZI ÉS
TÖRTÉNELMI
KÉPESÉG ÉS
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ
FELADATLAPOK



Párosítsd össze a bal oldalon lévő jeleket a betűgyöngyök összeolvasása után a megfelelő városnévvel! A megfelelő jelet rajzold a jobb oldali körbe.

	N	a	gy	SZ	k	ő
	M	r	n	ő	l	s
	K	i	á	á	cs	
	H	u	ly	h	t	
	U	n	á	á		
	V	i	g	z	a	
	Cs	u	SZ	s	k	
	R	g	v	á	r	
	Sz	a	a	h	p	
	B	o	e	g	ó	
		r	ly	SZ		
		e	á	SZ		
		v				
		a				

	Beregszász
	Csap
	Munkács
	Huszt
	Rahó
	Királyháza
	Ungvár
	Visk
	Szolyva
	Nagyszőlős

Kiadja: Kiss András

Telefon: 00-36-30-613-98-27

endre0221@gmail.com

Szerkesztette: Faragó Imre, Kovács Sándor, Lados Balázs

Térképek: Faragó Imre

Tördelés: Bernáthné Szabó Judit

Címlapterv: Szabó Paula

Internetről letölthető.

ISBN 978-615-82000-1-1



ISBN 978-615-82000-1-1